

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Ba, ngày 18/06/2024

TỊNH KHÔNG PHÁP NGŨ

BÀI 161

Hòa Thượng dạy chúng ta Phật nhìn thấy tất cả chúng sanh đều là Phật còn chúng sanh nhìn thấy chúng sanh có sự khác biệt lớn, người thì sang, người thì hèn, người thì đẹp, người thì xấu. Đó là chúng ta có sự phân biệt, chấp trước. Phật dùng tâm “*chân như*” nên nhìn thấu suốt được chân tâm, bản tánh của chúng sanh, do đó Ngài nhìn thấy tất cả chúng sanh đều là Phật.

Nhà Phật có câu rằng: “*Phật thị môn trung, bất xả nhất như*” – trong cửa Phật chẳng bỏ một ai. Khi chúng sanh quay về chân tâm của mình thì mới có thể cứu giúp được, còn nếu chúng sanh chìm trong vọng tưởng, phân biệt, chấp trước, trong “*danh vọng lợi dưỡng, tham sân si ngạo mạn*” thì không ai có thể tiếp cận được chúng sanh.

Phật nhìn chúng sanh từ nơi chân tâm bản tánh còn chúng sanh nhìn mọi người xung quanh từ nơi tập tánh tức là nhìn từ biểu hiện bên ngoài. Ví dụ một tên trộm luôn thấy người khác là kẻ trộm hoặc có người cho rằng không thể coi những kẻ phá làng phá xóm, giết người là người thiện được. Những thứ xấu ác đó là trên tập tánh còn trên tự tánh của chúng sanh vốn “*thuần tịnh thuần thiện*.”

Phật nhìn chúng sanh đều là Phật, đều có thể được độ. Hiện tại, người “*cùng hung cực ác*” đang tạo nghiệp rồi thọ báo, thọ báo rồi tạo nghiệp, đó là do họ chưa giác ngộ. Một khi đã giác ngộ thì họ sẽ chân thật nhận ra lỗi lầm ngay để không đến nỗi thọ báo rồi mới giác ngộ. Tạo nghiệp mà giác ngộ thì có thể thoát được.

Tập khí phiền não của chúng ta sâu nặng nên rất khó phản tỉnh. Thường thì mọi sự, mọi việc diễn ra rồi chúng ta mới giác ngộ. Do đó, chúng ta cần phát hiện ra mọi thứ ngay khi nhân mới hình thành. Nếu để nó nảy mầm, nở cành xanh lá thì đã quá muộn. Cho nên Hòa Thượng nói lúc nào bạn nhìn thấy tất cả chúng sanh đều là Phật thì chính mình là Phật rồi. Cũng vậy, lúc nào chúng ta nhìn thấy tất cả chúng sanh đều là thiện thì chúng ta mới thật là thiện. Tuy nhiên, chúng ta không nhìn thấy mọi người là thiện vì chúng ta vẫn đang nhìn chúng sanh trên tập tánh bên ngoài. Đạo lý này phải nghe nhiều lần mới nhận ra.

Có người nói rằng họ kính trọng Phật giáo vì Phật giáo từ bi với cả kẻ thù. Nhà Phật làm gì có kẻ thù vì nhà Phật cho rằng ta và chúng sanh vốn là một thể tự tánh “*thuần thiện thuần tịnh*”. Còn những thứ xấu ác, nhất thời ngu muội, gây đau khổ cho

người khác chỉ là tập tánh dẫn dắt, ô nhiễm từ bên ngoài. Do đó, dù người xấu ác đến đâu, một khi gặp được giáo huấn thì lập tức trở thành người tốt.

Các Thầy giáo của chúng ta từng đến những nơi quán giáo, nói chuyện trong 2 giờ thì các bạn ấy đã bùng tình và hối hận, sẵn sàng nói lời sám hối, xin lỗi đối với Cha Mẹ, người thân và với người mình đã phạm lỗi. Đó là tự tánh đã phát khởi. Tập tánh là ô nhiễm bên ngoài thì rất dễ cạo bỏ. Cho nên Hòa Thượng khẳng định bao giờ chúng ta thấy chúng sanh đều là thiện thì chính mình mới là “*thuần thiện thuần tịnh*”.

Trong quá trình giao lưu, chia sẻ, những nơi nào đủ duyên thì chúng ta sẽ đến. Không có nơi nào chúng ta xả bỏ, đơn giản chỉ là không đủ duyên nên gác lại. Không đến nữa không có nghĩa bỏ luôn, khi đủ duyên tức là người nơi đó thay đổi, cùng đồng tâm với chúng ta, đem Phật pháp và chuẩn mực Thánh Hiền mở mang rộng lớn thì chúng ta sẽ lại đến.

Ở Điện Biên có lần tôi đã bỏ vé máy bay nhưng đến hôm nay mọi việc rất tốt. Trại hè ở Điện Biên vừa rồi diễn ra rất tốt thu hút rất nhiều tình nguyện viên đến cộng tác. Thế mới nói khi chưa đủ duyên thì không đến và khi đủ duyên rồi thì tận tâm ra sức để giúp đỡ.

Nếu chúng ta không được học thì không thể nhìn ai thiện, chỉ thấy ác, chỉ thấy họ đang chửi Cha mắng Mẹ, đánh đập Thầy Cô. Chúng ta phải nhìn ở nơi tự tánh của chúng sanh. Hòa Thượng nhắc nhở chúng ta mục tiêu sau cùng và lớn nhất của Phật pháp là làm sao cho chúng sanh phá mê khai ngộ.

Họ mê thì chúng ta đứng ngoài chờ chứ đừng bày đặt rằng ta đây đủ năng lực để giúp họ. Trước đây, có một Phật tử nhờ tôi khuyên với con cô ấy không bỏ nhà đi nữa mà hãy trở về. Cậu ấy không biết tôi thì làm sao tôi khuyên được. Tất cả đều phải từ giáo dục, Bố Mẹ cậu ấy không nghe lời thì làm sao cậu ấy nghe lời tôi. Cho nên chúng sanh mê thì ở đó chờ đến khi họ ngộ thì tiếp độ họ.

Thích Ca Mâu Ni Phật khi còn tại thế, Ngài cũng không thể độ được dòng họ Thích. Dòng họ Thích vẫn xa hoa, hoang đường, sống theo tập khí thỏa mãn sự hưởng thụ của chính mình nên dẫn đến sự tàn sát của vua Tỳ Lưu Ly. Đây cũng là một biểu pháp để nhắc nhở chúng ta rằng đến Phật Thích Ca cũng không cứu giúp dòng họ của mình khi chính họ không cải đổi lối sống.

Mê chính là chìm đắm trong tập khí phiền não của chính mình. Mê chính là gốc của luân hồi, của sanh tử cho nên chư Phật mười phương đến thế gian này để giúp chúng sanh nhận ra sai lầm của chính mình, tích cực cải đổi sai lầm thì chắc chắn sẽ lìa khổ được vui.

Khi chúng ta học Phật pháp trong suốt quá trình dài và được học gần 2000 buổi với Hòa Thượng, chúng ta nhận thấy rằng Phật pháp luôn làm lợi ích cho chúng sanh, không phải vì xây dựng bá đồ hay “*danh vọng lợi dưỡng*” cho cá nhân nào. Tất cả đều

là tận tâm tận lực hy sinh phụng hiến một cách chí công vô tư. Đây cũng là điểm nhắc nhở chúng ta rằng nếu chúng ta làm bất cứ việc gì khiến tăng danh vọng hay bá đồ của ai đó thì chúng ta sẽ không làm. Nếu làm để cống hiến phục vụ cộng đồng xã hội, phục vụ chúng sanh là các chúng duyên hòa hợp thì mới rộng lớn mệnh mạng.

Chúng ta không vì cảm tình đây là ân nhân của mình, đây là Thầy mình. Nếu là Thầy mình thì phải là người học Phật, là người làm theo Phật, phải hy sinh phụng hiến chí công vô tư thì chúng ta mới tiếp nối sứ mạng của Thầy. Ngược lại, nếu vẫn là chạy theo “*danh vọng lợi dưỡng, tự tư tự lợi* (xây dựng bá đồ cá nhân)”, khởi niệm hưởng thụ “*năm dục sáu trần*” thì đó là mê không phải giác.

Hòa Thượng nói: “***Tất cả pháp đều từ nơi bốn tánh (tự tánh) hiện ra nên không có phân biệt và chấp trước***”. Cũng vậy có người hỏi Phật A Di Đà màu gì? Hòa Thượng nói rằng nếu nói cho họ biết thì họ sẽ không vắng sanh vì mỗi người căn tánh khác nhau, công đức tu hành khác nhau, sẽ nhìn thấy hào quang của Phật khác nhau. Vì vậy nếu nói một màu cụ thể thì sai rồi. Có người than phiền rằng lúc thì họ gặp danh từ là “*bốn tánh*”, “*tự tánh*” hoặc “*chân như*”, “*chân tâm*” tất cả đều là một thôi, vậy sao phải dùng nhiều như vậy? Thật ra chỉ để tránh chấp trước.

Cho nên Phật sợ chúng ta dính vào danh từ nên không dùng một danh từ để tránh chấp trước. Tự tánh của chúng ta vốn thanh tịnh nên không có phân biệt, chấp trước. Hiện tại, chúng ta dùng vọng tâm, dùng tập tánh nên có phân biệt chấp trước. Những thứ chúng ta cho hiện ra, làm ra đều sẽ mang theo mầm mống của phiền não.

Một hạt cải sạch không có gốc bệnh thì khi lớn cũng không có gốc bệnh. Một hạt cải có gốc bệnh thì khi nảy mầm sẽ có bệnh ngay. Tự tánh thì “*thuần thiện thuần tịnh*” nên sản phẩm từ nó đưa ra đều “*thuần thiện thuần tịnh*” còn tập tánh, vọng tâm đưa ra thì có mang mầm bệnh. Tự tánh thì thanh tịnh, “*thuần thiện thuần tịnh*”, vô ác còn tập tánh thì mang đầy mầm xấu ác.

Hòa Thượng lấy thí dụ: “***Nếu chúng ta lấy vàng làm ra món đồ thì tất cả món đồ làm ra đều là vàng***”. Nếu lấy vàng đúc thành con chuột, cái cốc thì tướng tuy khác nhau nhưng khi tan chảy thì chúng vẫn là vàng. Nếu chúng ta dùng tâm “*thuần thiện thuần tịnh*” thì mọi việc làm của chúng ta không mang mầm mống của “*tự tư tự lợi*”, “*danh vọng lợi dưỡng*”, thậm chí chỉ cần “*thấy lợi không màng*” thì khi đến một nơi nào đó có danh lợi là chúng ta thấy ngay mùi vị của nó. Chưa cần phải chứng đạo, Hòa Thượng nói chỉ cần có tâm se se thanh tịnh là có thể nhận ra ngay.

Hòa Thượng nói: “***Chân tâm chính là Như Lai mật nhân, là nhân chính, nhân tối cao để thành Phật. Nếu có thể dùng chân tâm (tâm chân thành) mà tu hành thì rất nhanh có thể thành tựu chứng được Như Lai Mật Nhân (chứng được tự tánh thanh tịnh, trở về với chân tâm bốn tánh)***”. Như lai mật nhân chính là Phật tánh.

Chúng ta quán sát xem hằng ngày mình đang dùng tâm gì? Có dùng chân tâm không? Việc này chúng ta dễ nhận ra, có phải nơi nơi chúng ta đều đang “*danh vọng lợi dưỡng, tự tư tự lợi, tham sân si ngạo mạn*”? Chỉ cần chúng ta dùng chân tâm thì chúng ta đến đâu cũng nhận ra mùi danh lợi chứ không cần phải chứng đạo mới nhận ra. Ngồi niệm Phật tĩnh tâm một chút là nhận ra ngay mình đang dùng vọng tâm rồi chứ không phải dùng chân tâm.

Mọi thứ việc làm của chúng ta được lưu xuất từ chân tâm thì mọi người xung quanh đều thấy tự tại, thoải mái, không bị áp lực bức bách. Hòa Thượng giải thích thêm: “***Tất cả tu học của Phật pháp Đại Thừa đều không rời khỏi mật nhân (tức là chân tâm bốn tánh hay là tâm chân thành). Thế nào gọi là chân tâm? Chân tâm là lìa khỏi tâm ý thức.***”

Thế nào là lìa khỏi tâm ý thức? Lìa khỏi tâm ý thức là thấy sắc, nghe tiếng mà không khởi tâm phân biệt. Tất cả chúng ta đều có kinh nghiệm này. Ngày ngày chúng ta đi trên đường thấy nhiều người, nghe nhiều âm thanh nhưng không nhớ vì chúng ta không khởi tâm ý thức; còn nếu đã 10-50 năm trôi qua mà chúng ta cứ nhớ mãi, cứ ghét người từng làm khổ mình là chúng ta đã dùng tâm ý thức nên có ấn tượng sâu sắc.

Hòa Thượng nói: “***Thấy sắc nghe tiếng mà không phân biệt, không chấp trước, không lưu lại ấn tượng thì đấy chính là chân tâm.***” Người xưa định nghĩa chữ “*thành*” tức là “*nhất niệm bất sanh tất vị thành*”. Một niệm không sanh thì đó mới gọi là tâm chân thành, tức là chân tâm. Còn có một niệm khởi lên thì đó chính là phân biệt chấp trước.

Hòa Thượng từng dạy “*việc tốt cần làm nên làm không công không đức*”. Hằng ngày chúng ta làm mọi việc hăng say là vì chúng ta nhận ra chân giá trị của việc làm đó. Máy còn có thể hao mòn còn con người làm với tâm hy sinh phụng hiến thì không hao mòn bởi một tinh thần mới mệt lâu, ốm o gầy mòn còn mệt về thể xác thì chỉ cần ngủ một giấc.

Hòa Thượng giải thích tiếp rằng: “***Đại sư Gia Quang ở trong Kinh Lăng Nghiêm chánh mật nói rằng xả thức dùng căn. Cái gì gọi là xả thức dùng căn? Đó là không phân biệt, không chấp trước, không dùng nhãn thức để nhìn thấy mà dùng tánh thấy, không dùng lỗ tai để nghe mà dùng tánh nghe để nghe.***”

Làm sao để dùng được tánh thấy, tánh nghe? Đó là dùng tâm thanh tịnh. Lúc đó không nghe bằng lỗ tai mà nghe bằng tánh nghe cho nên nếu tai có hỏng điếc thì cũng nghe thấy. Thấy bằng tánh thấy thì dù mắt bị đui mù cũng vẫn nhìn thấy.

Nếu dùng tâm ý thức, mắt thấy, tai nghe thì chúng ta khởi phân biệt, vọng tưởng, chấp trước, do đó phiền não sẽ ùa theo. Quán Thế Âm Bồ Tát là một vị Bồ Tát nghe bằng tánh nghe nên cảm nhận được nỗi khổ của tất cả chúng sanh và dùng phương tiện khéo léo, phù hợp để tiếp độ chúng sanh.

Nếu chúng ta làm việc với tâm chí công vô tư thì kết quả sẽ khác hoàn toàn với việc chúng ta dùng tâm so đo được mất khi nghĩ rằng làm mà chẳng có đồng tiền thưởng nào. Làm như vậy sẽ rất mệt mỏi. Khi làm việc, chúng ta không nhìn vào sự mệt mỏi của mình mà nhìn vào lợi ích khi biết bao nhiêu người đạt được.

Đặc biệt là những trại hè chúng ta tổ chức đều để lại ấn tượng tốt bởi chúng ta không dùng tâm ý thức để làm, chúng ta xa lìa phân biệt, chấp trước, lìa bỏ “*cái ta*” và “*cái của ta*”. Cho nên từ nay về sau, chúng ta biết rằng nơi nào tổ chức không thành công là do thành phần Ban Tổ chức đã dụng tâm tư lợi. Nếu chúng ta dụng tâm như Bác dạy là hy sinh phụng hiến, chí công vô tư thì chắc chắn không bao giờ thất bại. Chân thật hy sinh phụng hiến, chí công vô tư chính là lìa tâm ý thức, lìa phân biệt, chấp trước.

Chúng ta từng nghe câu chuyện về việc người xưa đi rửa tai trâu vì trâu vừa mới nghe đến danh lợi. Rồi một người định múc nước thì không múc nữa vì biết nước có rửa tai trâu dính danh lợi. Đây là biểu pháp để chúng ta thấy cần phải xa lìa tâm ý thức, phân biệt, chấp trước. Xa lìa “*danh vọng lợi dưỡng, tự tư tự lợi, tham sân si mạn*” thì sẽ trở về chân tâm. Lúc ấy chúng ta sẽ tường tận, thấu suốt mọi sự, mọi việc./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!